

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музичного мистецтва

Затверджено

На засіданні кафедри музичного мистецтва
Факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № _____ від _____ 20__ р.)

Завідувач кафедри _____ Е. З. Тайнель

**Силабус з навчальної дисципліни «Основний та додатковий
музичний інструмент (фортепіано),
що викладається в межах ОПП Середня освіта (Музичне
мистецтво)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
з спеціальності 014.13 Середня освіта
(Музичне мистецтво)**

Назва курсу	«Основний та додатковий музичний інструмент (фортепіано)»
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра музичного мистецтва
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта 014 Середня освіта Музичне мистецтво
Викладачі курсу	Сидорець Тетяна Володимирівна, асистент кафедри музичного мистецтва
Контактна інформація викладачів	https://kultart.lnu.edu.ua/employee/sydorets-tetyana
Консультації по курсу відбуваються	<ul style="list-style-type: none"> • щосереди, 18.10-19.30 год. (вул. Валова, 18) • для онлайн-консультації. треба попередньо звернутися до викладача з листом на електронну пошту.
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/fortepiano
Інформація про курс	Курс передбачає реалізацію однієї з найважливіших і обов'язкових вимог навчального процесу – взаємозв'язок теорії і практики навчання гри на фортепіано. Метою дисципліни є виховання піаніста, розвиток його інтелекту, комунікативних здібностей.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Основний та додатковий музичний інструмент (фортепіано)» є завершеною нормативною дисципліною зі спеціальності 014 Середня освіта спеціалізації Музичне мистецтво для освітньої програми Середня освіта (Музичне мистецтво), першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в I-VIII семестрі в обсязі 15 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ЄКТС)
Мета та цілі курсу	<p>Мета курсу «Основний та додатковий музичний інструмент (фортепіано)» - надати студентам знання та вміння, які забезпечують відповідний рівень музично-виконавської та педагогічної майстерності, що дозволить професійно застосовувати основний та додатковий інструменти на музичних заняттях в дошкільних дитячих установах та на уроках музики в загальній середній школі і позакласній роботі з музично-естетичного виховання.</p> <p>В процесі вивчення курсу основного та додаткового інструменту фортепіано повинні вирішуватись наступні завдання: формування інтегрального виду навчальної діяльності, досягнення єдності музично-виконавської і словесної інтерпретації музичних творів шляхом всебічного опрацювання музичного матеріалу у виконавському та вербальному планах. Викладач повинен навчити студента усвідомлено розкривати образ виконуваних музичних творів і вміти пояснити своїм учням особливості інтерпретації.</p> <p>Для успішного виконання перелічених завдань велике значення мають міжпредметні зв'язки, постійна опора на знання, отримані при вивченні таких дисциплін, як: історія та теорія музики, диригування, постановка голосу, теорія та методика викладання музики в школі.</p>

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Алексеев А. История фортепианного искусства. – Москва, «Музыка», 1988. 2. Баренбойм Л. А. Вопросы фортепианной педагогики и исполнительства. – Л., «Музыка», 1989. 3. Воробкевич Т. П. Методика викладання гри на фортепіано.- Львів, «Логос», 2001. 4. Герасимович Д. Навчання гри на фортепіано. – Київ, 1962. 5. Й.С. Бах и современность 6. Кашкадамова Н. Історія фортеп'янного мистецтва ХІХ сторіччя. – Тернопіль, Астон, 2006. 7. Нейгауз Г. Об искусстве фортепианной игры. – Москва, «Музыка» , 1982. 8. В классе Гольденвейзера. – Москва. – «Музыка», 1986. 9. Кияновська Л.О. Психологічний портрет композитора як джерело пізнання його індивідуального стилю. //Українська музика: Науковий часопис. Число 3(13). – Видавець – Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка. – Львів, 2014. 10. Орел Л.О. Педагогічні умови організації самостійної роботи студентів у контексті реформування вищої освіти України. /Л. О. Орел/ //Нові технології навчання: Науково-методичний збірник. – Вип. 76. – Київ. – 2013. 11. Поліщук А. Особливості фортепіанної творчості Йоганнеса Брамса. / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Музика в діалозі з сучасністю: освітні, мистецтвознавчі, культурологічні студії». Київ: КНУКіМ, 2021. С. 254-257. 12. Ревенко Н. Розвиваюче навчання у процесі інструментальної підготовки студентів-піаністів. / Матеріали ІV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Стан та перспективи розвитку культурологічної науки в Україні»: Збірник тез доповідей (І частина). Миколаїв: ВП «Миколаївська філія КНУКіМ», 2018. С. 141- 144. 13. Ревенко Н. Фортепіанні поліфонічні цикли європейських композиторів ХХ століття в інструментальній підготовці студентів-піаністів. / Журнал «Молодий вчений» № 1(65). Херсон, 2019. С. 386-389. 14. Сабрі С. Фортепіанні твори для дітей українських композиторів другої половини ХХ – початку ХХІ століття. / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Музика в діалозі з сучасністю: освітні, мистецтвознавчі, культурологічні студії». Київ: КНУКіМ, 2021. С. 254-257. 15. Стилiстика виконання старовинної музики на прикладі творів Й. С. Баха: навчально-методичний посiбник для студентiв вищих навчальних закладiв / Н. С. Свириденко; Київ, ун.ім. Б. Грінченка. – К.: Київ.ун-т ім. Б. Грінченка. – 2017. 16. Цыпин Г. Музыкант и его работа. Проблемы психологии творчества. – М., «Советский композитор»,1988. 17. Щолокова О. Мистецька освіта у вимірах сучасності: проблеми теорії і практики - Дніпропетровськ, 2014. 18. Юник Д.Г. Самокорекція виконавської діяльності музикантів-інструменталістів/ Науковий часопис НПУ ім.. М. Драгоманова// Теорія і практика мистецької освіти, вип.. 17 (22). – 2015.

Тривалість курсу	Основний інструмент 8 семестрів, додатковий інструмент 2 семестри
Обсяг курсу	510 годин занять. З них 272 годин практичних занять та 238 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - про раціональні методи розучування та роботи над музичними творами; - про основні музичні поняття (жанр, стиль, форма); - про засоби музичної виразності (метроритм, прийоми гри, динаміка); - про розширення, систематизацію, упорядкування самоосвіти для розв'язання музично-педагогічних завдань навчального процесу в сучасній школі; - навчально-методичну, музикознавчу, психолого-педагогічну літературу для змістовного вербального аналізу музичних творів. <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоювати і нагромаджувати виконавський репертуар різних епох і стилів світової і вітчизняної музичної культури, необхідний для використання в педагогічній діяльності; - засвоювати систему виконавських вмінь і навичок, необхідних для вираження авторського художнього задуму твору у виконавському процесі; - аналізувати музично-теоретичні та виконавські особливості музичних творів (відомості про композитора, жанр, стиль, форму, художньо-емоційний зміст, засоби музичної виразності); - читати ноти з аркуша, гармонізувати, підбирати та спрощувати супровід, транспонувати; - самостійно працювати над творами різного рівня складності, ескізно опрацьовувати твори при підготовці до проведення практичних занять.
Ключові слова	Фортепіанне виконавство, музично-теоретичний аналіз, інтерпретація фортепіанних творів, піаністичні навички, культура інтонування, педагогізація навчально-виховного процесу в сучасній школі, організація самоосвіти.
Формат курсу	Очний/заочний
	Проведення практичних занять та консультацій для кращого розуміння тем.
Теми	<p style="text-align: center;">Основний інструмент (фортепіано)</p> <p>Тема 1. Інструктивно-технічний матеріал:</p> <ul style="list-style-type: none"> - гами, арпеджіо, акорди (Сі мажор, соль-дієз мінор): мажорна гама в прямому та протилежному русі, мінорна в прямому; акорди з оберненнями; хроматична гама в прямому русі; - етюди для розвитку дрібної піаністичної техніки. <p>Тема 2. Художньо-практичний репертуар. Виконати на інструменті та зробити музично-теоретичний аналіз фортепіанних творів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поліфонічний твір ; - 2 п'єси для слухання музики в школі (молодші класи).

Тема 3. Інструктивно-технічний матеріал:

- гами, арпеджію, акорди (Ля-бемоль мажор, фа мінор): мажорна гама в протилежному русі, мінорна в прямому, арпеджію короткі та довгі з оберненнями в прямому русі; акорди з оберненнями; хроматична гама в прямому русі;
- етюд на основні технічні формули;
- ескізне опрацювання 2-х творів з шкільного репертуару для слухання музики.

Тема 4. Художньо-практичний репертуар. Виконати та зробити музично-теоретичний аналіз:

- частина твору великої форми (віденських класиків);
- п'єса українського композитора;
- 2 пісні шкільного репертуару (молодші класи).

Тема 5. Інструктивно-технічний матеріал:

- гами, арпеджію, акорди (Мі мажор, до-дієз мінор): мажорна гама в прямому та протилежному русі; в терцію, дециму, сексту в прямому русі; арпеджію короткі та довгі в прямому та протилежному русі; домінантсептакорд в прямому русі; акорди; хроматична гама в прямому та протилежному русі.
- етюд для розвитку класичних формул фортепіанної техніки;
- ескізне опрацювання 2-х творів шкільного репертуару для слухання музики (середні класи).

Тема 6. Художньо-практичний репертуар. Виконати та зробити музично-теоретичний аналіз:

- поліфонічний твір;
- п'єса композитора-романтика;
- колядка та щедрівка, підбір супроводу.

Тема 7. Інструктивно-технічний матеріал:

- гами, арпеджію, акорди (Сі-бемоль мажор, соль мінор): мажорна гама в терцію, дециму, сексту в прямому та протилежному русі; арпеджію короткі та довгі в прямому та протилежному русі, домінантсептакорд з оберненнями; акорди; хроматична гама в прямому та протилежному русі;
- етюд для розвитку октавно-акордової піаністичної техніки;
- 2 твори з шкільного репертуару для слухання музики (середні класи).

Тема 8. Художньо-практичний репертуар. Виконати та зробити музично-теоретичний аналіз:

- частина твору великої форми класичного або романтичного стилю;
- п'єса українського або зарубіжного композитора 19-20 століття;
- веснянка;
- український народний танець.

Тема 9. Інструктивно-технічний матеріал:

- гами, арпеджію, акорди (Мі-бемоль мажор, соль мінор): мажорна гама в терцію, дециму, сексту в прямому та протилежному русі; арпеджію короткі та довгі в прямому та протилежному русі, домінантсептакорд та зменшений септакорд з оберненнями в прямому русі; акорди; хроматична гама в прямому та протилежному русі;
- етюд для розвитку техніки подвійних нот;
- ескізне опрацювання 2-х творів шкільного репертуару для слухання музики (середні класи).

Тема 10. Художньо-практичний репертуар. Виконати та зробити

музично-теоретичний аналіз:

- поліфонічний твір композитора 20 століття;
- концертна п'єса українського або зарубіжного композитора;
- виконання Гімну України.

Тема 11. Інструктивно-технічний матеріал:

- гама, арпеджіо, акорди (Ре-бемоль мажор, сі-бемоль мінор): мажорна і мінорна гама в терцію, дециму, сексту в прямому та протилежному русі; арпеджіо довгі в прямому та протилежному русі, домінантсептакорд та зменшений септакорд з оберненнями в прямому та протилежному русі, акорди, хроматична гама в прямому та протилежному русі;

- етюд на різні види техніки;

- ескізне опрацювання 2-х творів шкільного репертуару для слухання музики (старші класи).

Тема 12. Художньо-практичний репертуар. Виконати та зробити музично-теоретичний аналіз:

- частина великої форми вітчизняного або зарубіжного автора;
- п'єса композитора 20 століття;
- тематична добірка з творів для слухання музики в школі;
- транспонування пісні шкільної програми.

Тема 13. Виконання практичного матеріалу шкільної програми:

- виконати 2 пісні під власний супровід;
- гармонізувати народну пісню, транспонувати в 2-х тональностях.

Тема 14. Художньо-виконавський репертуар. Виконати та зробити музично-теоретичний аналіз:

- поліфонічний твір вітчизняного або зарубіжного автора;
- твір великої форми.

Тема 15. . Художньо-практичний репертуар:

- п'єса українського або зарубіжного композитора;
- виконання 2-х пісень під власний супровід.

Тема 16. Заключний етап роботи над творами до Державного іспиту. Яскраве розкриття образного змісту, удосконалення навичок сценічної витримки та артистизму:

- поліфонічний твір;
- твір великої форми;
- концертна п'єса.

Додатковий інструмент (фортепіано)

Тема 17. Інструктивно-технічний матеріал:

- мажорна гама з 1-2 знаками в прямому русі, акорди, короткі арпеджіо в прямому русі;
- етюд для розвитку основних формул фортепіанної техніки.

Тема 18. Художньо-практичний репертуар:

- виконати та зробити анотацію п'єси для слухання музики з шкільного репертуару;
- пісня під власний супровід;
- марш.

Тема 19. Інструктивно-технічний матеріал:

- мінорна гама з одним знаком в прямому русі, акорди, короткі арпеджіо в прямому русі;
- етюд для розвитку основних формул фортепіанної техніки.

	<p>Тема 20. Художньо-практичний репертуар:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконати та зробити коротку анотацію п'єси для слухання музики шкільного репертуару; - пісня під власний супровід; - народний танець. <p style="text-align: center;"><i>Детальніше у формі СХЕМИ КУРСУ</i></p>
Підсумковий контроль, форма	Іспити та заліки
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін музично-теоретичного циклу, постановки голосу, диригування, теорії та методики викладання музики в школі, необхідних для вирішення виконавських та педагогічних завдань.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>В процесі репетиційних практичних занять курсу використовуються такі методи: .</p> <ul style="list-style-type: none"> - пояснювально-ілюстративний; - проблемний; - пошуковий; - наочний; - вербальний; - практичний; - інтерактивний; -метод компаративного аналізу; -використання аудіо та відео ресурсів.
Необхідне обладнання	Для вивчення курсу потрібна репетиційна аудиторія з відповідним обладнанням (фортепіано, інтернет), а також підручники та методичні посібники з музично-теоретичних дисциплін та історії фортепіанного мистецтва, репертуарні збірники фортепіанних творів, музична література для проведення занять в дошкільних установах та середній школі, словники.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; • самостійна робота: 25 семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25; • іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, які визначено для виконання усіх видів практичних робіт, які передбачено у межах курсу. Література. Уся література, яку студенти не зможуть</p>

	<p>знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також і іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного (семінарського) заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільними гаджетами під час заняття з метою, яка не пов'язана із навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до іспиту.	Згідно семестрових тематичних планів.
Опитування	Анкета-оцінка з метою оцінювання якості курсу надається по завершенні курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Основний інструмент (фортепіано)					
1-8 тижд /16 год	<i>Тема 1.</i> Інструктивно-техн. матеріал: - гамми, арпеджіо, акорди(Сі мажор, соль-дієз мінор): мажорна гама в прямому та протилежному русі, мінорна в прямому; акорди з оберненнями; хроматична гама в прямому русі; -етюд для розвитку дрібної піаністичної техніки.	практичні	<u>I курс</u> Беренс Г. Етюди тв. 61 та 88. – М., «Музыка», 1980. Бертіні А. 28 вибраних етюдів тв. 29. – М., «Музыка», 1974. Клементі М. Етюди (ред. Таузіга К.). – М., «Музыка», 1989. Черні К. Етюди тв. 139 №№ 25,32, 35, 42. – М., «Музыка», 1976. Черні К. Етюди тв.299 №№ 4,6,11,14,21,28. – М., «Музыка», 1988. Черні К. (ред. Г. Гермера). Избранные фортепианные этюды. – М., «Музыка», 1971.		
9-16 тижд /16 год	<i>Тема 2.</i> Художньо-практичний репертуар. Виконати на інструменті та зробити музично-	практичні	Бах. Й.С. Маленькі прелюдії та фуги. – М., «Музыка», 1983. Бах. Й.С. Інвенції (двоголосні, симфонії). – М., «Музыка», 1980. Бах. Й.С. Французькі сюїти. – М., «Музыка», 1975. Бах. Й.С. ДТК. – Краків, PWM, 1965. Гендель Г. Ф. Фугети. – М., «Музыка», 1978.		

	теоретичний аналіз фортепіанних творів: - поліфонічний твір; 2 п'єси для слухання музики в школі (молодші класи)		Кабалевський Д. Прелюдії і фуги. – М. «Музгиз», 1960. Гріг Е. «Пташка», «Похід гномів» // Ліричні п'єси. – М., «Музыка», 1974. Косенко В. «Дошик», «Пасторальна». 24 дитячі п'єси для фортепіано. – К., «Муз.Укр.», 1985. Шуман Р. «Дід Мороз». // Альбом для юнацтва. – Варшава, PWM, 1972. Прокоф'єв С. «Прогулянка», «Хома коників». // Детская музыка. – М. «Музыка», 1964. Рахманінов С. «Італійська полька». // Фортепіанні твори. – М., «Музыка», 1975. Фільц Б. «Коломийка», «Лемківська пісня». – К., «Музична Україна», 1984.		
17-24 Тижд 16 год	<i>Тема 3.</i> Інструктивно-технічний матеріал: - гами, арпеджіо, акорди (Ля-бемоль мажор, фа мінор): мажорна гама в протилежному русі, мінорна в прямому, арпеджіо короткі та довгі з оберненнями в прямому русі; акорди з оберненнями; хроматична гама в прямому русі; - етюд на основні технічні формули; - ескізне опрацювання 2-х творів з шкільного репертуару для слухання музики.	практичні	Крамєр І. Етюди (ред. Бюлова Г.). – М., «Музыка», 1978. Лешгорн А. Етюди тв.66. – М., «Музыка», 1989. Черні К. Школа беглості пальцев ор.299. – М. «Музгиз», 1963. Черні К. Искусство беглості пальцев ор.740. – М., «Музгиз», 1963. Брамс Й. «Угорський танець» (за вибором). // Венгерские танцы. – М., «Музыка», 1972. Гріг Е. «Пісня Сольвейг» і «Танець Анітри» // Сюїта «Пер Гюнт». – М., «Музыка», 1972. Коломієць А. «Український танок», «Балетна сценка». – К., «Музична Україна», 1988. Косенко В. «Гумореска». // 24 дитячі п'єси для фортепіано. – К., «Музична Україна», 1985. Фільц Б. «Весняне рондо». – К., «Музична Україна», 1986. Чайковський П. «Баркарола», «Осіньна пісня», «Підсніжник». // Времена года. – М., «Музыка», 1985. Шопен Ф. Прелюдії № 7, 20. // Прелюдії. – Варшава – Краків, Інститут Фридерика Шопена, 1966.		
25-32 тижд /16 год	<i>Тема 4.</i> Художньо-практичний репертуар. Виконати та	практичні	Бетховен Л. 6 легких сонат. – М., «Музыка», 1979. Бетховен Л. 32 сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1970. Гайдн Й. Вибрані сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1982. Гайдн Й. Арія з варіаціями до мінор. Арієтта з варіаціями ля мінор. Вибрані твори. // –		

	<p>зробити музично-теоретичний аналіз:</p> <p>- частина твору великої форми (віденських класиків);</p> <p>- п'єса українського композитора;</p> <p>- 2 пісні шкільного репертуару (молодші класи).</p>		<p>М., «Музыка», 1982. Моцарт В. Сонати для фортепіано. – К., «Музична Україна», 1975.</p> <p>Барвінський В. Твори для фортепіано. – К., «Музична Україна», 1988. Лисенко М. «Баркарола». – Вибрані твори для фортепіано. – К., «Музична Україна», 1973. Нижанківський Н. Інтермеццо. – К., «Музична Україна», 1975. Степовий Я. «Колискова». – К., «Музична Україна», 1978 Фільц Б. Закарпатські новелети. – К.: Муз. Україна, 1982.</p> <p>Завалішина М. Пісні для дітей молодшого та середнього шкільного віку.- К.: Муз. Україна, 1983. Кос-Анатольський А. Журавлик: Зб. пісень для дітей мол. та сер. шк. в. – К.: Муз. Україна, 1989. Майборода П. Друзі хороші мої: Зб. пісень для дітей серед шк. в. – К.: Муз. Україна, 1986. Мясков К. Лісові барабанщики: Пісні для дітей дошк. та мол. шк. в.. – К.: Муз. Україна, 1989. Філіпенко А. В нашому садочку: Зб. пісень для дітей дошк. в.: Вип. 3. – К.: Муз. Україна, 1977.</p>		
<p>1-8 тижд /16 год</p>	<p><i>Тема 5.</i></p> <p>Інструктивно-технічний матеріал: -гами, арпеджіо, акорди(Мі мажор, до-дієз мінор) : мажорна гама в прямому та протилежному русі; в терцію, дециму, сексту в прямому русі; арпеджіо короткі та довгі в прямому та протилежному русі; домінантсептакорд в прямому русі; акорди; хроматична гама в прямому та протилежному русі. - етюд для розвитку класичних формул фортепіанної техніки;</p>	<p>практичні</p>	<p><u>II курс</u></p> <p>Клементі М. Етюди (ред. Таузіга К.). – М., «Музыка», 1989. Лешгорн А. Етюди тв.66. – М., «Музыка», 1989. Ліст Ф. Юнацькі етюди. – М., «Музыка», 1983. Черні К. Школа беглості пальцев ор.299. – М. «Музгиз», 1963. Черні К. Искусство беглості пальцев ор.740. – М, «Музгиз», 1963.</p> <p>Барвінський В. Фортепіанний цикл «Колядки і щедрівки». – К., «Музична Україна», 1988. Гріг Е. Навесні. Метелик. // Ліричні п'єси. – М., «Музыка», 1974. Дебюссі К. Дитячий куток. – М., «Музыка», 1989. Косенко В. Вибрані твори. – К., «Музична Україна», 1989. Ревуцький Л. «Колискова». //Фортепіанні твори. – К., «Музична Україна», 1982 Скорик М. Народний танець. //Дитячий альбом. – К.: Муз. Україна, 1987. Шамо І. Картини російських живописців. – К.: Муз. Україна, 1979.</p>		

	-ескізне опрацювання 2-х творів шільного репертуару для слухання музики (середні класи).				
9-16 тижд /16 год	<i>Тема 6.</i> Художньо- практичний репертуар. Виконати та зробити музично- теоретичний аналіз: - поліфонічний твір; - п'са композитора- романтика; - колядка та шедрівка, підбір супроводу.	практичні	Бах. Й.С. Французькі сюїти. – М., «Музыка», 1975. Бах. Й.С.Партити для фортепіано. – К., «Музична Україна», 1967. Бах. Й.С. ДТК. - Краків, PWM, 1965. Гріг Е. Поетичні картинки – М., «Музыка», 1976. Ліст Ф. Ноктюрн «Мрії кохання»././ Избранные фортепианные произведения. – Л., «Музыка», 1983. Лисенко М. Вибрані твори для фортепіано. – К., «Музична Україна»,1973. Мак-Доуел Е. Мелодія. Арабеска. // П'єси для фортепіано. – М., «Музгиз», 1968. Шуман Р. Лісові сцени. – Л., «Музыка», 1982. Шуберт Ф. Експромти ор. 90, 142 та Музичні моменти ор. 94. – Будапешт, Музичне видавництво, 1962. Барвінський В. Колядки і шедрівки. – К., «Музична Україна», 1992. Колесса Ф. Шкільний співаник. – К.,«Музична Україна», 1991. Кравців-Барабаш М. Колядки і шедрівки. Торонто, Український музичний фестиваль, 1999. Перлини української народної пісні. – К.,«Музична Україна», 1989. Українське дошкілля. Пісні, ігри, танці, вірші, загадки. . – К.,«Музична Україна», 1991.		
17-24 тижд /16 год	<i>Тема 7.</i> Інструктивно- технічний матеріал: -гами, арпеджіо, акорди (Сі-бемоль мажор,соль мінор): мажорна гама в терцію,дециму,секс ту в прямому та протилежному русі; арпеджіо короткі та довгі в прямому та протилежному русі,домінантсептак	практичні	Бузони Ф. Путь к фортепианному мастерству. – М., «Музыка»,1968. Кобилянський А. – Октавні етюди. – М., «Музыка»,1987. Октавные этюды для фортепиано. Ред. Ховен Е. – М., «Музыка»,1965. Черні К. Искусство беглости пальцев ор.740. – М., «Музгиз», 1963.		

	<p>орд з оберненнями; акорди; хроматична гама в прямому та прогилежному русі; - етюд для розвитку октавно-акордової піаністичної техніки; - 2 твори з шкільного репертуару для слухання музики (середні класи).</p>		<p>Беркович І. 24 прелюдії . – К. , «Музична Україна»,1968. Дебюссі К. Місячне сяйво. // Бергамасская сюита. – М., «Музыка»,1978. Колесса М. Три коломийки. – К., «Музична Україна», 1973. Прокоф'єв С. Фрагменти з балету “Попелюшка”. // Вибрані фортепіанні твори. – К., «МузичнаУкраїна», 1981. Рахманінов С. Прелюд до-дієз мінор. – К., «Музична Україна»,1993. Шамо І. Скерцо. – К., «Музична Україна»,1972. Шопен Ф. Вальс №.7. // Вальси. – Варшава – Краків, Інститут Фридерика Шопена, 1966.</p>		
25-32 тижд /16 год	<p>Тема 8. Художньо-практичний репертуар. Виконати та зробити музично-теоретичний аналіз:</p> <p>-частина твору великої форми класичного або романтичного стилю;</p> <p>- п'єса українського або зарубіжного композитора 19-20 століття;</p> <p>- веснянка;</p> <p>-український народний танець.</p>	практичні	<p>Бетховен Л. 32 сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1970. Бортнянський Д. Сонати До мажор та Фа мажор. – К. , «Музична Україна», 1975. Гайдн Й. Вибрані сонати для фортепіано . – М., «Музыка»,1982. Гріг Е. Соната мі м інор ор. 7. – М., «Музыка»,1971. Клементі.М. Сонати і сонатини. – К. , «Музична Україна» ,1974. Моцарт В. Сонати для фортепіано. – К. , «Музична Україна» ,1975. Скарлатті Д. Сонати. – М., «Музыка»,1970. Шуберт Ф. Сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1974.</p> <p>Дебюссі К. Твори для фортепіано. Арабески Мі мажор, Соль мажор. – М., «Музыка», 1976. Кос-Анатольський А. Сюїта. – К. , «Музична Україна», 1972. Людкевич С. Вибрані фортепіанні твори. – К., «Мистецтво»,1955.) Мендельсон Ф. Пісні без слів. – М., «Советский композитор», 1992. Чайковський. Пори року. – М., «Музыка», 1974. Шопен Ф. Мазурки. – Варшава – Краків, Інститут Фридерика Шопена, 1966.</p> <p>Бондаренко А. Ритміка і танець. – К., «Музична Україна», 1978. Українське дошкілля. Пісні, ігри, танці, вірші, загадки. . – К., «Музична Україна», 1991.</p>		
1-8	Тема 9. Інструктивно-	практичні			

<p>тижд /16 год</p>	<p>технічний матеріал: -гами, арпеджіо, акорди (Мі-бемоль мажор, соль мінор): мажорна гама в терцію, дециму, сексту в прямому та протилежному русі; арпеджіо короткі та довгі в прямому та протилежному русі, домінантсептакорд та зменшений септакорд з оберненнями в прямому русі; акорди; хроматична гама в прямому та протилежному русі; - етюд для розвитку техніки подвійних ног; - ескізне опрацювання 2-х творів шільного репертуару для слухання музики (середні класи).</p>		<p><u>III курс</u></p> <p>Бузони Ф. Путь к фортепианному мастерству. – М., «Музыка», 1968. Шопен Ф. Етюдi op.25 №6, № 8. – Варшава – Краків, Інститут Фридерика Шопена, 1966. Ліст Ф. Етюдi. – Будапешт, 1966. Мошковський М. 15 віртуозних етюдів. – Варшава, PWM, 1962.</p> <p>Барвінський В. Прелюдії. – К., «Музична Україна», 1988. Кос-Анатольський А. Фортепіанна сюїта «Сині гори». – К., «Музична Україна», 1986. Мусоргський М. Богатирські ворота з фортепіанної сюїти «Картинки з виставки». – М., «Музыка», 1966. Прокоф'єв С. 10 п'єс з балету «Ромео і Джульєта». – М., «Музыка», 1962. Сен-Санс К. «Лебідь» з сюїти «Карнавал тварин». – М., «Сов.комп.», 1980. Хачатурян А. Вальс з музики до драми «Маскарад». – М., «Музгиз», 1952. Шуман Р. Порив. // Фантастичні п'єси. – М., «Музыка», 1966.</p>		
<p>9-16 тижд /16 год</p>	<p><i>Тема 10.</i> Художньо-практ. репертуар. Виконати та зробити музично-теоретичний аналіз: - поліфонічний твір композитора 20 століття; - концертна п'єса</p>	<p>практичні</p>	<p>Бах Й.С. – Кабалевський Д. – Маленькі органні прелюдії і фуги. – М., «Музыка», 2006. Павлюченко С. Прелюдії та фуги для фортепіано. – К., «Муз.Укр», 1959. Скорик М. 6 прелюдії і фуг для фортепіано. – К., «Муз.Укр», 1989. Хіндеміт П. Ludus tonalis. . – К., «Муз.Укр», 1980. Шостакович Д. 24 прелюдії і фуги. – М., «Музгиз», 1960. Щедрін Р. 24 прелюдії і фуги. – М., «Музгиз», 1972.</p>		

	українського або заруб. композитора; - виконання Гімну України.		<p>Вебер К. Блискуче рондо. – М., «Сов.комп.», 1980. Рахманінов С. Музичні моменти. Полішинель. – М., «Музгиз», 1967. Сметана Б. Поетична полька. – М., «Музгиз», 1966. Шопен Ф. Ноктюрни. – Варшава – Краків, Інститут Фридерика Шопена, 1966. Шуман Р. Новелети. – М., «Музыка», 1985.</p> <p>Вербицький М. Гімн України.</p>		
17-23 тижд /14 год	<p><i>Тема 11.</i></p> <p>Інструктивно-технічний матеріал: - гами, арпеджіо, акорди (Ре-бемоль мажор, сі-бемоль мінор): мажорна і мінорна гама в терцію, дециму, сексту в прямому та протилежному русі; арпеджіо довгі в прямому та протилежному русі, доміантсептакорд та зменшений септакорд з оберненнями в прямому та протилежному русі, акорди, хроматична гама в прямому та протилежному русі; - етюд на різні види техніки; - ескізне опрацювання 2-х творів шільного</p>	практичні	<p>Етюди для розвитку лівої руки. – М., «Советский композитор», 1989. Етюди для фортепіано на різні види техніки. – К., «Музична україна», 1971. Рахманінов С. Етюди – картини. Ор.33 і 39. – М., «Музыка»,1969. Скрябін О. Етюди для фортепіано. – К., «Мистецтво», 1966. Черні К. Искусство беглости пальцев ор.740. – М., «Музгиз», 1963.</p> <p>Барвінський В. Пісня без слів. //Фортепіанні твори. – К., «Музична україна», 1989. Ліст Ф. Сонети Петрарки. Лорелея. // Избранные фортепианные произведения. – Л., «Музыка», 1983. Прокоф'єв С. Гавот з Класичної симфонії. Марш з опери «Любов до трьох апельсинів». – К., «Музична Україна», 1981. Рахманінов С. Елегія. Мелодія. // Фортепианні произведения. – Л., «Музыка», 1972. Чайковський П. Баркарола. Пролісок. Білі ночі. // Пори року. – М., «Музыка»,1974. Шамо І. Гумореска. – «Музична україна», 1975. Шуман Р. Строкати сторінки. – М., «Музыка»,1972.</p>		

	репертуару для слухання музики (старші класи).				
24-30 тижд /14 год	<p><i>Тема 12.</i> Художньо-практ. репертуар.</p> <p>Виконати та зробити музично-теоретичний аналіз:</p> <p>- частина великої форми вітчизняного або зарубіжного автора;</p> <p>- п'єса композитора 20 століття;</p> <p>- тематична добірка з творів для слухання музики в школі;</p> <p>- транспонування пісні шкільної програми.</p>	практичні	<p>Бетховен Л. 32 сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1970. Гайдн Й. Вибрані сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1982. Моцарт В. Сонати для фортепіано. – К., «Музична Україна», 1975. Косенко В. Три сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1968. Лисенко В. Соната для фортепіано. – К., «Музична Україна», 1975. Лятошинський Б. 2 сонати для фортепіано. – К., «Музична Україна», 1990. Сильвестров В. Три сонати для фортепіано. – К., «Музична Україна», 1980.</p> <p>Бабаджанян А. Прелюдія. – М., «Музыка», 1985. Гершвін Д. Прелюдії. – М., «Музыка», 1989. Колесса М. Картини Гуцульщини. – К., «Музична Україна», 1987. Кос-Анатольський А. – Буковинська сюїта. – К., «Музична Україна», 1990. Метнер Н. Романтичні ескізи. – Л., «Музыка», 1972. Прокоф'єв С. Миттєвості ор. 22. – М., «Музыка», 1986. Сібеліус. Я. Арабеска. Ноктюрн. Колискова. – М., «Советский композитор», 1989. Хачатурян А. Поема. – М., «Музгиз», 1972. Шостакович Д. Три фантастичних танці. – К., «Музична Україна», 1989.</p> <p>Тематична добірка до теми «Музичні форми» (рондо і варіації): - Моцарт В. А.. Варіації на тему французької пісні. – М., «Музыка», 1962. - Фільц Б. «Весняне рондо». // Фортепіанні твори для молоді. – К., «Музична Україна», 1990.</p> <p>Калинова сопілочка. // Упор. Кукул. О., Юзюк Н. – Львів, 2018. Ой ходить сон. Вибрані колискові пісні. // Упор. Гурин О., Кукул. О., Юзюк Н. – Львів, 2018. Хрестоматія вокальних творів для учнів 1-3 класів. Укл. Г. Дубенськова, Н. Ряшко. Львів 2014. Хрестоматія вокальних творів для учнів 4-5 класів. Укл. Г. Дубенськова, Н. Ряшко. Львів 2014. Філіпенко А. Співають малюки. – К., «Муз. Укр.», 1978.</p>		
1-8 тижд /16	<p><i>Тема 13.</i></p> <p>Виконання практичного</p>	практичні	<p><u>IV курс</u></p> <p>Білаш О. Пісні, романси та хори. III ч. – К., 1991.</p>		

ГОД	<p>матеріалу шкільної програми:</p> <p>- виконати 2 пісні під власний супровід;</p> <p>-гармонізувати народну пісню, транспонувати в 2-х тональностях</p>		<p>Дитячі композитори сучасності. «Від серця до серця про Україну пісня летить». – К., 2014. Збірник пісень з акомпанементом. 3-4 класи. // упоряд. Л. М. Єлагіна. - Х. : Ранок : Веста, 2004. Кириліна І. Пісні для дітей. – К., «Музична Україна», 1991. Кос-Анатольський А. Вокальні твори. – К., 1984. Май Н . Альбоми «Пісні для 1-4 класів», «Пісні для 5-8 класів», «Пісні для 9-11 класів». – К., 2007.</p> <p>Колесса Ф. Шкільний співаник. – К.,«Музична Україна», 1991. Лисенко М. Молодоці. //Зб. Танків та веснянок, народних пісень. – К.,«Музична Україна», 2000. «Ой, у вишневому садочку».Українські народні пісні. – К.,«Музична Україна», 2000.</p>		
9-16 тижд /16 год	<p><i>Тема 14.</i> Художньо-виконавський репертуар.</p> <p>Виконати та зробити музично-теоретичний аналіз:</p> <p>- поліфонічний твір вітчизняного або зарубіжного автора;</p> <p>-твір вел. форми.</p>	практичні	<p>Бах. Й.С. ДТК. - Краків, PWM, 1965. Бах. Й.С. Англійські сюїти. – Л., «Советский композитор», 1989. Скорик М. 6 прелюдій і фуг для фортепіано. – К, «Муз.Укр», 1989. Шостакович Д. 24 прелюдії і фуги. – М., «Музгиз», 1960.</p> <p>Бетховен Л. 32 сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1970. Гайдн Й. Вибрані сонати для фортепіано . – М., «Музыка», 1982. Гріг Е. Соната мі мінор ор. 7. – М., «Музыка», 1971. Моцарт В. Сонати для фортепіано. – К. , «Музична Україна» , 1975. Скарлатті Д. Сонати. – М., «Музыка», 1970. Шуберт Ф. Сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1974. Шуман Р . Сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1980.</p>		
17-22 тижд /12 год	<p><i>Тема 15.</i> Художньо-практичний репертуар:</p> <p>- п'єса українського або зарубіжного композитора;</p>	практичні	<p>Барвінський В. Прелюдії. //Твори для фортепіано . – К. , «Музична Україна»,1988. Бріттен Б. Вальси. //П'єси для фортепіано. – М., «Советский композитор», 1989. Кос-Анатольський А. Прелюдії. – К. , «Музична Україна»,1982. Ліст Ф. Женевські дзвони.// Избранные фортепианные произведения. – Л., «Музыка», 1983. Прокоф'єв С. Швидкоплинності. тв.22 №7. // Вибрані твори для фортепіано. – К., «Музична Україна», 1981. Шопен Ф. Скерцо. – Варшава – Краків, Інститут Фридерика Шопена, 1966. Шуман Р. Новелети тв. 21. – М., «Музыка»,1985.</p>		

	- виконання 2-х пісень під власний супровід.		Горова Л. Зб. пісень для дітей «Відчинилося життя». – К., УкрMusik, 2007. Білик І. Зб. «Білий птах». – Ужгород, «Ліра», 2016. Івасюк. В. Балада про мальви. Водограй. – К., «Музична Україна», 1989. Шамо І. Три поради. Києве мій. – К., «Музична Україна», 1980.		
23-28 тижд /12 год	<i>Тема 16.</i> Заключний етап роботи над творами до Державного іспиту. Яскраве розкриття образного змісту, удосконалення навичок сценічної витримки та артистизму: - поліфонічний твір; - твір великої форми; - концертна п'єса.	практичні	Бах. Й. С. ДТК. - Краків, PWM, 1965. Бах. Й. С. Англійські сюїти. – Л., «Советский композитор», 1989. Бах Й. С. – Бузони Ф. Хоральні прелюдії. – Л., «Музыка», 1987. Шостакович Д. 24 прелюдії і фуги. – М., «Музгиз», 1960. Бетховен Л. 32 сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1970. Брамс Й. Сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1984. Гайдн Й. Вибрані сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1982. Моцарт В. Сонати для фортепіано. – К., «Музична Україна», 1975. Прокоф'єв С. Сонати. – М., «Сов. комп.», 1968. Шуман Р. Сонати для фортепіано. – М., «Музыка», 1980. Брамс Й. Балади. – М., «Музыка», 1970. Лисенко М. Рапсодія на українські народні теми «Думка-Шумка». Вибрані твори для фортепіано. – К., «Музична Україна», 1973. Ліст Ф. Забутий вальс № 1. Експромт. Романс. // Избранные фортепианные произведения. – Л., «Музыка», 1983. Рахманінов С. Музичні моменти. – М., «Музыка», 1980. Шопен Ф. Скерцо. – Варшава – Краків, Інститут Фридерика Шопена, 1966. Шуман Р. Карнавал. – М., «Музыка», 1984.		
1-8 тижд /8 год	<i>Тема 17.</i> Інструктивно-технічний матеріал: - мажорна гама з 1-2 знаками в прямому русі, акорди, короткі арпеджіо в прямому русі; - етюд для розвитку основних формул фортепіанної	практичні	<u>IV курс Додатковий інструмент (фортепіано)</u> Беренс Г. Етюди тв. 61 та 88. – М., «Музыка», 1980. Бертіні А. 28 вибраних етюдів тв. 29. – М., «Музыка», 1974. Клементі М. Етюди (ред. Таузіга К.). – М., «Музыка», 1989. Черні К. Етюди тв. 139 №№ 25, 32, 35, 42. – М., «Музыка», 1976. Черні К. Етюди тв. 299 №№ 4, 6, 11, 14, 21, 28. – М., «Музыка», 1988. Черні К. (ред. Г. Гермера). Избранные фортепианные этюды. – М., «Музыка», 1971.		

	техніки.				
9-16 тижд /8 год	<p><i>Тема 18.</i></p> <p>Художньо-практ. репертуар:</p> <p>- виконати та зробити анотацію п'єси для слухання музики з шкільного репертуару;</p> <p>- пісня під власний супровід;</p> <p>- марш.</p>	практичні	<p>Барвінський В. Наше сонечко грає на фортепіані. – К., «Муз.Укр.»,1989.</p> <p>Майкапар С. Бирюльки. – М., «Сов. комп.», 1989.</p> <p>Нижанківський Н. Фортепіанні твори для молоді. – К., «Муз.Укр.»,1988.</p> <p>Скорик М. Дитячий альбом. – К.: Муз. Україна, 1987.</p> <p>Шуман Р. Альбом для юнацтва. – Варшава, PWM, 1972.</p> <p>Чайковський П. Дитячий альбом. – М., Музгиз, 1962.</p> <p>Дитячі композитори сучасності. «Від серця до серця про Україну пісня летіть». – К., 2014.</p> <p>Майборода П. Рідна мати моя. / Пісні укр. рад. композиторів. – К., 1960.)</p> <p>Завалішина М. Пісні для дітей молодшого та середнього шкільного віку.- К.: Муз. Україна, 1983.</p> <p>Калинова сопілочка. //Упор. Кукул. О., Юзюк Н. – Львів, 2018.</p> <p>Кос-Анатольський А. Журавлик: Зб. пісень для дітей мол. та сер. шк. в. – К.: Муз. Україна, 1989.</p> <p>Степовий Я. На гори високі, на срібло снігів. / Я. Степовий. Солоспів та вокальні ансамблі. II том. – К., 1965.</p> <p>Філіпенко А. Співають малюки. – К., «Муз. Укр.», 1978.</p> <p>Ломова Т. Марш. //Музика в дитячому садочку. Вип. 1. – К., «Муз. Укр.», 1978.</p> <p>Парлов Е. Марш. //Музика в дитячому садочку. Вип. 1. – К., «Муз. Укр.», 1978.</p> <p>Тилічєва Е. Марш. //Музика в дитячому садочку. Вип. 2. – К., «Муз. Укр.», 1979.</p> <p>Шульгін Л. Марш. //Музика в дитячому садочку. Вип. 2. – К., «Муз. Укр.», 1979.</p>		
17-22 тижд /6 год	<p><i>Тема 19.</i></p> <p>Інструктивно-технічний матеріал:</p> <p>- мінорна гама з одним знаком в</p>	практичні			

	<p>прямому русі, акорди, короткі арпеджіо в прямому русі; - етюд для розвитку основних формул фортепіанної техніки</p>		<p>Беренс Г. Етюди тв. 61 та 88. – М., «Музыка», 1980. Бертіні А. 28 вибраних етюдів тв. 29. – М., «Музыка», 1974. Клементі М. Етюди (ред. Таузіга К.). – М., «Музыка», 1989. Черні К. Етюди тв. 139 №№ 25, 32, 35, 42. – М., «Музыка», 1976. Черні К. Етюди тв. 299 №№ 4, 6, 11, 14, 21, 28. – М., «Музыка», 1988. Черні К. (ред. Г. Гермера). Избранные фортепианные этюды. – М., «Музыка», 1971.</p>		
23-28 тижд /6 год	<p><i>Тема</i> 20. Художньо-практичний репертуар: - виконати та зробити коротку анотацію п'єси для слухання музики шкільного репертуару; - пісня під власний супровід; - народний танець.</p>	практичні	<p>Косенко В. 24 дитячі п'єси для фортепіано. – К., «Муз.Укр.», 1985. Нижанківський Н. Фортепіанні твори для молоді. – К., «Муз.Укр.», 1988. Прокоф'єв С. Детская музыка. – М. «Музыка», 1964. Скорик М. З дитячого альбому. – К., «Муз.Укр.», 1992. Шуман Р. Альбом для юнацтва. – Варшава, PWM, 1972.</p> <p>Білаш О. Впали зливи на ниву. / О. Білаш. Пісні, романси та хори. III ч. – К., 1991. Білаш О. Рожнівський вальс. / О. Білаш. Пісні, романси та хори. III ч. – К., 1991. Дитячі композитори сучасності. «Від серця до серця про Україну пісня ллється». – К., 2014 Дремлюга М. На Дніпрі. / Пісні укр. рад. композиторів. – К., 1960. Хрестоматія вокальних творів для учнів 1-3 класів. Укл. Г. Дубенськова, Н. Ряшко. Львів 2014.</p> <p>Бондаренко Л., Бердовський О. Танцювальні композиції народів світу. – К., «Музична Україна», 1975. Лисенко М. Молодоці. //Зб. Танків та веснянок, народних пісень. – К., «Музична Україна», 2000.</p>		

